5-2/09

Tüstav Arşivi
Orhan SİLİER
Bağış

PARTİ
Gazetesi

KILAVUZUMUZ
BİLİMSEL SOSYALİZM;
SİLAHIMIZ,
PARTİMİZDİR.

1 NİSAN 1971 / SAYI : 5 — TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİNİN MERKEZ YAYIN ORGANIDIR — 50 KURUŞ

Merkez Yürütme Kurulu Bildirisi

«Memleketimizin şiddetli bir politik rejim krizi geçirdiği bugünlerde Türkiye İşçi Partisi, demokratik, ilerici güçlerin ve kamuoyunun dikkatini aşağıdaki hususlara çekmek ister ve önemli belirtir ki:

Bugünkü olağanüstü durumda Amerikan emperyalizminin ve faşizmin ilerici, yurtsever güçlere karşı oyunlar tezgâhlamak isteyeceğine şüphe yoktur.

Girişilecek oyunların ilerici siyasi örgütlere ve kazanılmış demokratik haklara yöneleceğini şimdiden kesinlikle söylemek mümkündür.

Emperyalizmin desteğindeki faşist gelişmeleri doğal olarak işçi ve emekçi sınıfların siyasal ve ekonomik haklarını, üniversite ve TRT özerkliği ile basın özgürlüğü ve diğer demokratik hak ve özgürlükleri gündemine alacaktır.

Bütün ilerici güçlerin çeşitli görüntüler altında demokrasinin kalelerine yapılacak baskı ve tertiplere karşı uyanık olmaları gerekmektedir.

Bugün içinde bulunduğumuz şartlarda kazanılmış demokratik hakların korunması, parlâmenter rejimin yalnızca şekil olarak değil, fakat temel ilkeleri ile birlikte ayakta kalmasına bağlıdır.

Gerçekten bugün parlâmenter rejimi savunmak her türlü biçimselliğin ötesinde işçi ve emekçi sınıfların serbestçe örgütlenip siyasal eylemlerde bulunmasını savunmak anlamına gelmekte ve böylelikle ilericiliğin esaslı bir şartını teşkil etmektedir.

Bu şartı çiğneyerek reform tabloları çizmek, anti-demokratik çabaları perdelemekten başka birşey olmıyacaktır.

Sayın Nihat Erim'in siyasi tarihimizde faşist eğilimlere kapılmıyan bir Başbakan olarak yeralmak istediğini ümit ediyoruz; bunun için de hükümetini demokratik bir anlayışla kurmasını ve demokratik haklarla ilericilerin can güvenliğini teminat altında tutarak, bütün sosyal sınıfların siyasi ağırlıklarını serbestçe ortaya koyacakları bir ortamda süratle genel seçimlere gitmesini istiyoruz.»

22 Mart 1971

Son Gelişmelerin Anlamı ve Partimizin Tutumu

12 MART MUHTIRASINDAN YARINA...

BEHİCE BORAN

Son yıllarda, hatta 1961'den buyana, Türkiyede sol kanattaki tartışmalar metodsuzluktan doğan bir kavram kargaşalığı ve devrim adına devrim yolundan sapmalar içinde sürüp gidiyor. Oysa bilimsel sosyalizm her şeyden önce bir metottur ve bu metotla edinilen bilgilere dayandırılan bir eylem kılavuzudur.

Issız genişliklerde yolunu kaybeden bir yolcu, veya açık denizlerde pusulası bozulan bir gemi kaptanı tutacağı istikameti tayin için ne yapar? Kendisinin dışında objektif bir kıstasa baş vurur, yani güneşe veya kutup yıldızına göre önce dört ciheti (doğu, batı, kuzey, güney) tesbit eder ve ona göre de kendi gideceği istikameti bulur. Toplumdaki yeni oluşmaları değerlendirmede ve bu oluşmalar karşısında izleyeceğimiz yolu tesbit etmede biz sosyalistlere «kutup yıldızı» görevini görecek objektif kıstas nedir? Bu oluşmaların işçi ve müttefiki emekçi sınıfların ekonomik ve politik hareketini nasıl etkiliyeceğidir. Her hal ve şartta işçi sınıfının ekonomik ve politik hareketinin bağımsız varlığını sürdürmek ve geliştirmek vazgeçilmez temel şarttır. Bu imkânı veren veya güçlendiren yeni oluşmalar sosyalistlerce desteklenir. kısıtlayan veya yok eden gelişmeler desteklenmez. Olayların akıcılığı ve karışıklığı içinde yönümüzü, yolumuzu şaşırmamak için bu şartı, bu kıstası bir an akıldan çıkarmamak gerekir. Akıldan hiç çıkarılmaması gereken ikinci husus, bir toplumda işçi sınıfı hareketinin mücadele yöntemleri ve biçimleri toplumun genel gelişme aşamasına ve şartlarına ve bütünün bir parçası olarak da işçi sınıfı hareketinin kendi objektif ve sübjektif şartlarına göre tesbit edilir. Bu yapılmadan, seçimlere ve parlamentoya girmek önemliydi, değildi; kır gerillasıydı. şehir gerillasıydı, devrimci orduydu tartışmaları havada kalan lafazanlıklardır; fiilî girişimler ise anarşist, terürist veya küçük burjuva radikalizmi girişimleri olmaktan öte geçmez.

YANLIŞ TEŞHİS VE ÖNERİLER

Önce Türkiye'nin içinde bulunduğu toplumsal duruma bir teşhis koyalım. Türkiye İşçi Partisinin çizgisi dışında ve ona karşı olanlar özetle şöyle diyorlar: Türkiyenin toplumsal gelişmesinde bir tıkanıklık vardır, bir «kısır döngü» oluşmuştur. Parlamento çürümüş, çağ dışı toplum yapısını yansıtmakta, sandıktan hep «tutucular koalisyonu» çıkmaktadır. İşçi ve emekçi sınıflar bu kısır döngüyü kırıp tıkanıklığı açacak güçte değillerdir. Onun için toplumun diğer ilerici, zinde güçleri iktidara el koyup döngüyü kıracak, tıkanıklığı giderecek reformları yapabilirler, yapmalıdırlar. Böyle düşünenler 12 Mart muhtırasına önce sevindiler, dört gün sonra emekliye sevk ve yeni görevlere tayin işlemleri yapılınca şaşaladılar, sonra Erim başkanlığındaki hükümetin, reformcu bir iktidar olacağına kanaat getirince de yine eski olumlu tavırlarını aldılar.

Yukarıda özetlediğimiz düşünce tarzı ve bundan çıkarılan sonuçlar teori ve metod açısından temel bir yanlışa dayanmaktadır. Evrende ve toplumda temel olgunun değişme olduğu unutulmakta ve Türkiyenin toplumsal yapısı duragan (statik) olduğu varsayılmaktadır. Oysa Türkiyenin toplumsal yapısı, hele 1960'dan bu yana hızlı bir değişme içindedir. Sınıf ilişkileri, sınıf güç dengeleri değişmektedir. Politik düzeydeki tıkanıklığı, «kısır döngü»yü toplumun bu iç dinamiği kıracaktır ve 12 Mart muhtırasından çok önceden beri kırmıya da başlamıştı. Siyasî partilerde yer alan iç çekişmeler, gruplaşmalar, bölünmeler, yeni parti kuruluşları, sınıf ilişkileri ve güçlerindeki değişikliğin politik alanda yansımasıdır.

«Türkiye'de yirmi beş yıldır sandıklardan hep tutucular koalisyonu çıkmıştır» diyerek bundan, «Hiç bir şey değişmemiştir» sonucuna varmak da tüm yanlıştır. Toplumsal değişmelerin başta gelen önemli belirtisi ve ölçüsü, «sandıktan çıkan oylar» ve «parlamentoda çok sandalya kazanan partilerin niteliği» değildir. Aynı mantıkla, «Yeni seçimlere gidilecek de ne olacak? Sandıktan çıkacak oylar çok farklı mı olacak?» şeklinde meseleyi koymak ve düşünmek de geçersizdir. Biz, siyasî parti faliyetlerinin serbest bırakılıp genel seçimlere gidilmesini, oyların niteliği çok farklı olacak, partimizin oyları çok artacak diye önermiyoruz. Bizim meseleyi koyuşumuz bambaşkadır; yukarıda belirttiğimiz sosyalist kıstasa göredir: hangi düzende ve şartlarda işçi sınıfının ekonomik ve politik mücadelesinin ve örgütlerinin varlığını korumak ve sürdürmek imkânı daha fazladır, hangisinde değildir. Bizim görüş ve değerlendirme açımız budur.

Yeni iktidar düzeninde hiç değilse gerici yobaz çevrelerin ve örgütlerin cana kasteden saldırıları, yakıp yıkmaları, küfürleri olmıyacaktır tesellisi bizim pek benimsediğimiz bir görüş değildir. Şüphesiz bunların da bir değeri ve önemi vardır. Ama asıl mesele, kişisel rahatlık ve serbestlik değil, sınıfsal hak ve özgürlüklerdir. Her şeyi sınıfsal düzeyde, işçi ve emekçi sınıfların örgütlü politik hareketi açısından görmek şaşmaz kılavuzumuzdur. Kapitalist toplumlarda, hele bizim ki gibi geri kalmış olanlarda, işçi ve emekçi sınıfların ekonomik ve politik mücadelesini sürdürmek zordur, rizikolarla doludur. Bir çok aydınların demokrasi kıyaslamalarına örnek aldıkları Batı demokrasileri bugünkü demokratik özgürlükler düzeyine o ülkelerin işçi sınıflarının verdiği çok çetin, çok cesur mücadeleleri sonucu ulaşmışlardır. Sosyalist devrimler de işçi ve müttefiki emekçi sınıfların uzun ve çok çetin mücadeleleri, fedakârlıkları pahasına gerçekleştirilmiştir. Bunu bilerek sosyalistiz, bunu bilerek sosyalist hareket içinde çalışıyoruz.

TÜRKİYENİN DURUMU: HIZLI KAPİTALİSTLEŞME:

Son yirmi beş yılda Türkiyede kapitalistleşme hızlanmıştır. Ekonominin sanayi sektörü büyümüştür ve sanayileşme montaj ve ambalaj sanayiinden imalât sanayine, ağır sanayie geçme çizgisine gelmiştir. Bu yapısal değişme ile birlikte egemen sınıflar üçlüsü içinde (tarım, ticaret, sanayi) sanayi burjuvazisi güçlenmiştir, büyük toprak sahipleri sınıfı ise zayıflamıştır. Bu üçlünün politik ittifakı çatlamıştır. Sanayi burjuvazisi henüz egemenliğini ticaret burjuvazisine ve büyük toprak sahipleri sınıfına tam kabul etirecek, onları kontrol ve yedeğine alacak kadar güçlü değildir bunun için de kendi egemenliği altında diğer ikisiyle yeni biçimde bir ittifakı oluşturamamıştır. Bu sınıfların orta ve küçük burjuvaziyle de ilişkileri bozulmuş, farklı bir düzeyde yeniden biçime sokulamamıştır. Burjuva partilerindeki kaynaşmalar, bölünmeler bundandır. Memurlar kesimlerindeki, küçük üretici ve esnaf tabakalarındaki hoşnutsuzluk, hareketlilik, direnişler bundandır.

Bu kapitalistleşme, sosyal sınıflar yapısının öbür ucunda işçi sınıfının çoğalmasına, örgütlenme ve bilinçlenme düzeyinin gelişmesine yol açmıştır. Sayılarının çoğalması, DİSK'in doğuşu ve T.İ.P. nin on yıllık varlığı bu gelişmelerin belirtisidir. Arkada bıraktığımız iki üç yıl süresinde Partimizde yeralan ideolojik mücadelelerin ve parti yönetimindeki değişikliklerin altında da —objektif sebep olarak— işçi sınıfımızın daha güçlenmiş ve hareketlenmiş olması gerçeği vardır. İşçi sınıfı hareketinin güçlenmesi Partimizi işçi sınıfı partisi niteliğini daha belirginleştirmeye iterken, o zamanki yönetimin tersine bir sağ sapmaya yönelişi parti içi mücadeleyi doğurmuş ve keskinleştirmiştir. Bu mücadele döneminden Partimiz daha arınarak, sosyalist rayına daha sağlam oturmuş olarak çıkmışsa, bunun da yapısal sebebi işçi sınıfımızın güçlenmiş ve gelişmiş olmasıdır.

İşçi sınıfımız Türkiye tarihinde ilk defa sendikal ve politik mücadelesini bu kadar uzun bir süre kesintisiz yürütebilmiştir. İşçi sınıfının sosyalist partisi ilk defa bu kadar uzun süre ve daha önce erişilmemiş bir seviyede varlığını ve hareketini sürdürebilmiştir. Bu, küçümsenecek bir başarı değildir. Şimdi kaygımız, işçi sınıfı hareketinin yeni bir kesintiye veya engellemeye uğramadan devamdır.

ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEM:

Yeni hükümet kuruluşunu tamamlayıp Meclis'ten güvenoyu alacağa benziyor. Üstelik, reformlara girişmiye de niyetli; zaten 12 Mart Muhtırası da bunu şart koşuyor. O taktirde ne olacak?

Bizim görüşümüzce, Türkiye'nin bugünkü kapitalistleşme aşamasında, sanayileşmenin objektif ihtiyaçlarıyla —hatta sanayi burjuvazisinin istekleriyle— küçük burjuva radikalizminin «reform» önerileri aşağı yukarı birbirine denk düşüyor. «Partiler üstü» ve teknik elemanlardan oluşturma hükümetiyle Nihat Erim de bu «reform»ları gerçekleştirmek istiyor. Nedir bunlar, ne anlama geliyor, kısaca gözden geçirelim:

(Devamı Sayfa 3'de)

REFORMLARIN GERÇEK ANLAMI

12 Mart muhtırasıyla ortaya çıkan durumun tahlillerini tam yapabilmek ve sınıfsal temeline oturtmak için, Türkiye'de üretim güçlerinin seviyesini ve sınıfların durumunu göz önünde tutmak gerekir. Biliyoruz ki, son tahlilde siyasal gelişmelerin, oluşumların temelinde yatan esas hareket ettirici unsur maddi yapıdaki, üretim güçlerindeki gelişmelerdir.

Türkiye uzun bir süredenberi kapitalist gelişme içindedir. Bu gelişme devletçi ve devlet desteğinde liberal kapitalizm dönemlerinde, esas olarak, ilk sermaye birikimlerini sağlamıştır. Daha sonra çeşitli duraklarla ama genel bir eyilim olarak, devlet desteğinde gelişen kapitalist ilişkiler, Türkiye'de oldukça gürbüz bir kapitalist sınıf ortaya çıkarmıştır. Bu sınıf, öncelikle devletten yatırım teşvikleri gördükleri, ucuz hammadde ve işgücü sağlayabildikleri bir ortamda imalat sanayiinde ve özellikle tüketim maddeleri sanayiinde kolay gelişmeler kaydetmişletdir. Dış yardımların da daha kolay ve çok sağlanabildiği dönemlerde, sermaye enjeksiyonları da elde eden bu sınıf büyümeye ve giderek diğer sermayedar sınıflardan, toprak ve ticaret burjuvazisinden daha önemli bir ekonomik sektör halinde belirlenmeye başlamıştır. Kapitalist ilişkilerin gelişmesi ve özellikle sanayi sermayesinin diğer büyük sermayedar sınıflardan daha güçlü hale gelmesi son on yıla damgasını vuran olay olmuştur. Çeşitli kaynaklara, istatistiklere bakıldığında, ulusal ekonominin düzenlenmesinde sanayicilerin ağırlık kazandığı ve örnek olarak, banka sermayesi yatırımlarının en büyük payının sanayi sektörüne gittiği, bunun hızının giderek arttığı, plânlı ekonomi dönemlerinde temel hedefin sanayii geliştirmek olduğu ve bu hedefe varmak için tüm ulusal ve dış kaynakların seferber edilmeye çalışıldığı açıkça görülebilicektir. Bu eyilim özellikle 1963 den sonra büyük bir güç kazanmış ve devlet desteğindeki sanayi sermayesi bir yandan egemenliğini geliştirmiş, diğer yandan gittikçe tekelleşen bir bünyeye ulaşmıştır. Gazetelerde hergün iri puntolarla ilânlarına rastlanan holdingler v.b. böylesi bir sürecin somut ürünleridir.

Ama Türkiye'de sanayici sınıfın büyümesi 1970 lerde bir dönüm noktasına ulaşmıştır. Bu nokta, kendi gelişme mantığı içerisinde, daha ileri bir atılımı gerçekleştirme noktasıdır. Bu güne kadar montaj sanayii, gıda sanayii, hafif tüketim maddeleri sanayii şeklinde gelişen sanayi sermayesi ya da çok kullanılan deyimiyle kapkaççı kapitalizm, artık, gelişiminin bu noktasında daha örgütlü ve tekellerin denetimindeki daha ciddi girişimleri başarmak zorundadır. Bu da Türkiye'de sanayi sermayesinin tüketim için üretim aşamasından, üretim için üretim aşamasına ulaştığı ve bu dönüşümü gerçekleştirmek zorunda olduğu şeklinde formüle edilebilir. Bu nokta sanayi sermayesinin bütün sözcüleri tarafından defalarca ve ısrarla tekrarlanmaktadır.

Bu noktada sanayi sermayesinin kendi bünyesinden gelen bazı eksiklikleri ve handikapları vardır. Bunların başında sermaye birikiminin yeteri kadar güçlü olmayışı ve bunu

(Devamı Sayfa 3'te)

İŞÇİNİN YÖNETİME VE KÂRLARA KATILMASI

MİLLİYET Gazetesi sorumlu yönetmeni Abdi İpekçi, Güney Amerika'ya yaptığı gezinin izlenim ve gözlemlerini, bir süreden beri, «Latin Amerikada Devrim Kavgası» başlığı altında tefrika etmektedir. Dizinin 8 Mart 1971 tarih ve (9) numaralı yazısı, Peru askerî yönetimince çıkarılan ve işçilerin işyeri yönetimine ve işletme kârlarına katılmasını öngören «Sanayi İçin Genel Kanun» üzerinedir. İpekçi, kanunun amacını şu sözlerle açıklamaktadır: **«..Özetlemek gerekirse askerî rejim..., işçilerin işyerlerinin yönetimine ve kârına ortak olmakla üretimi engelleyen grev gibi eylemlere lüzum duymadan daha büyük şevkle çalışacaklarını, böylelikle sınaî üretimin de artacağını tasarlıyor..»** (Milliyet Gazetesi). Bu yazı dizisinin en ilginç yanı, böyle bir diziye «flaş» olması gereken ve beklenen Şili denemesiyle değil, **Türkiye'deki son siyasal gelişmelere öngelen bir «program teklifi» olarak, «Peru Formülü» diye anılan bir askerî yönetim modeliyle başlamış olmasıdır.**

«İşçilerin İşyeri Yönetimine Katılması» sorununun, önümüzdeki günlerde, yeniden birinci plana çıkacağının tek habercisi bu yazı dizisi değildir. Sanayi burjuvazisinin, giderek radikalleşen işçi sınıfı hareketinden ve özellikle grevlerden rahatsız olduğu, bu duruma bir son vermenin arayışı içinde bulunduğu öteden beri bilinmektedir. Nitekim, 14 Mart 1971 tarihli HÜRRİYET Gazetesi, «Ordunun İsteği» başlıklı yazısında, **komutanların isteklerini ne ölçüde yansıttığı bilinmeyen ama sanayi burjuvazisinin isteklerinin ta kendisi olduğuna şüphe götürmeyen bir atıfla,** anarşik hareketlerin derhal durdurulmasını talep etmekte ve «anarşik hareketler» deyiminin baş tarafına «üretim durduran» ibaresini ekleyerek bir «program teklifi» de kendisi getirmektedir. Öğrenci hareketleriyle üretimin durması arasında herhangi bir bağ bulunmadığına göre, «üretimi durduran anarşik hareketlerin önlenmesi» deyiminden çıkan tek anlam, sanayi burjuvazisinin, genel olarak işçi sınıfı hareketini ve özellikle grevleri önlemek istediğidir. Burjuvazi, bir yıl kadar önce, işçilerin anayasal haklarını yok ederek bu isteğini gerçekleştirmeye çalışmış, ama, 15-16 Haziran'da hevesi kursağında bırakılmıştır. Artık yoğurdu üfleyerek yemek durumunda bulunan burjuvazinin, bundan böyle, «grev hakkını yok etme» çabalarının ağırlık merkezini, hukukî kısıtlamalardan çok, **fiilî kısıtlamalara kaydırması beklenebilir.** Bunun da en etkili yolu, grev hakkının yerine, «yönetime katılma» uygulamasının ikame edilmesidir.

Sanayi burjuvazisi, bir de, yatırım fonlarıyla kredi imkânlarının yetersizliğinden ve işçi ücretlerinin yüksekliğinden yakınmaktadır. Oysa, Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay, 15 Mart 1971 tarihli konuşmasında, **«millî kalkınmamızı daha çok millî tasarruflarla gerçekleştirme..»** şeklinde bir ifâde kullanmıştır. Bağımsız ekonomik mücadelesinin en etkili aracı olan grev hakkına kıskançlıkla sahip çıkan bir işçi sınıfı, işçi ücretlerinin düşürülmesi ya da düşük tutulması tehlikesine karşı en şaşmaz bir garanti olduğuna ve burjuvazi de, esasen, yatırım imkânlarının yetersizliğinden yakındığına göre, **burjuvazinin yapmak istedikleriyle somut durumun elverdikleri arasındaki bu apaçık çelişki nasıl çözülecektir?** Türkiye burjuvazisi, burada, «dahiyane bir buluş» yapmak zorunda değildir, çünkü, dünya burjuvazisi, yıllar süren bir arayışın ürünlerini, «zorunlu tasarruf» şeklinde işleyen bir «işletme kârına katılma» uygulamasıyla zaten toplamaktadır.

En belirginlerini yukarıda sıraladığımız işaretler, şu yönü göstermektedir: 440 sayılı kanun uyarınca bazı iktisadî devlet teşekküllerinde yürütülen «yönetime ve kâra katılma» uygulamasının kapitalist özel kuruluşları da kapsayacak şekilde genişletilmesi, **grev hakkının yerine «yönetime katılma» ve yüksek ücret yerine de «kâra katılma» uygulamalarının ikame edilerek işçi sınıfının bağımsız ekonomik mücadelesinin kısırlaştırılması, sanayi burjuvazisinin gündemine girmiştir.** Bu nedenle, işçilerin işyeri yönetimine ve işletme kârlarına katılmaları konusundaki bilimsel sosyalist görüş ve tutumu açıklamayı uygun bulduk.

İşçi sınıfı hareketinin giderek güçlenmesi, geniş çapta örgütlü duruma gelmesi, ekonomik mücadelenin dar ufuklarını aşarak bir de siyasal boyut kazanması vb., öteden beri, burjuvanın korkulu rüyası olagelmiştir. Burjuva, bu nedenle, işçi sınıfı hareketini kısırlaştırma, etkisiz kılma, susta tutma yollarının sürgit arayışı içindedir.

Bu arayışın en gelişkin ürünlerinden biri, belki de birincisi, şikâyet kutularından disiplin kurullarına, verimlilik komitelerinden danışma konseylerine kadar, çeşitli şekillere bürünebilen ama, soyutlandığında, **kapitalist özel mülkiyet temeline ilişmemek kayıt ve şartıyla, işçilerin belirli organlarda belirli sayıda temsilci bulundurmaları** anlamına gelen «işyeri yönetimine katılma» uygulamasıdır. Türkiye'de olsun, dünyada olsun, bütün bilimsel sosyalistler, işçi sınıfı mücadelesinin kısıtlanıp kısırlaştırılması amacını güden; işçi sınıfının bağımsız mücadelesine son verip onu burjuvaziye bağımlı bir güç mertebesine indirgemeyi hedef alan; sosyal adalet, çıkar birliği, verimlilik vb. yaldızlı sözleri siper edinerek, burjuvanın yararına ve işçinin zararına, **sınıf uzlaşmasını somutlayan** bu uygulamaya, «yönetime ve kâra katılma» aldatmacasına karşı çıkmışlardır, çıkacaklardır.

TÜRKİYE'DE «YÖNETİME KATILMA

«Yönetime katılma» tartışmalarının Türkiye'deki geçmişi, sekiz yıllıktır. Bu tartışmalar, tek-tük bazı makaleleri dışarıda bırakacak olursak, ilk kez 1963 yılının sonlarına doğru başlamış ve iktisadî devlet teşekküllerinin örgütlenmesine ilişkin 440 sayılı kanunun meclislerde görüşülmesi sırasında, 1964 yılının başlarında, doruğuna çıkmıştır. «Geniş çapta işçi çalıştıran» iktisadî devlet kuruluşlarının yönetim kurullarında bir de işçi temsilcisinin bulunmasını öngören hükümet (C.H.P.) teklifinin kanunlaşmasıyla son bulan bu tartışmalar, ortaya, **temelde burjuva olan üç ayrı çizgi çıkarmıştır.** Bunlardan birincisi, kapitalizmin bu yeni dönemdeki gereklerini bir türlü idrak edemeyen, çağ-dışı olmuş bir ideolojik yükü sırtından atamayan, «yönetime katılma» uygulamasını, burjuva toplumun ömrünü uzatacak bir yöntem olarak değil, «mülkiyet hakkının kutsallığına ve dokunulmazlığına tecavüz» olarak değerlendiren görüştür. Meclislerde pek sözcü bulamayan bu görüş, esas itibariyle, patron kuruluşlarının yayın organlarında dile getirilmiştir. İkinci görüş, o sıralarda sosyal-demokrat düşünceyi henüz özümleyemediği anlaşılan C.H.P.'nin, ve bu arada patroncu Türk-İş'in benimsediği «sınıf uzlaşması» görüşüdür. Buna göre, «işçinin yönetime katılması», işyerinde çalışma barışını ve ülke çapında sosyal adaleti gerçekleştirecek, emek-sermaye işbirliğini mümkün kılarak üretimin ve emek üretkenliğinin artmasını sağlayacak, işçilerde bir «aidiyet ve bağlılık duygusu» yaratarak sermayeyle emeğin çıkarlarının eşdoğrultuda gelişmesine imkân verecektir. Pek taraftar bulmayan, daha doğrusu meclislerde **tek bir kişi** tarafından ısrarla ve inatla savunulan üçüncü görüş, burjuva ideolojisinin en gelişkin şekli olan **sosyal-demokrasiyi olgun, tutarlı ve mantıkî sonucuna götürmüştür.** Bu «zamansız» çıkışı yüzünden Türk-İş'in kara-listesine alınan ama, Türk-İş başta olmak üzere, bütün burjuva ve burjuva-yanlısı kuruluşların bugün geldikleri çizgiyi temsil eden Ahmet Aydın Bolak'ın «yönetime katılma» konusundaki görüşlerini kendisinden dinleyelim:

> **İşçilerin kârlılığı ve verimliliği artırmada, fikirlerine müracaatta zaruret yok mudur? Vardır. Bu gayrı kabili inkârdır. Ama, bunu Yönetim Kuruluna almakla bu işi yapamayacaksınız... Çünkü, böylece getireceğiniz işçi mümessili, kıravatlı işçi olacaktır. Kıravatlı işçi ile fabrika işçisi arasındaki farkı..., suni sınıf kavgasını önleyici bir faktör olarak, cidden mahzurlu görürüm... Mücerret bir işçinin yönetim kuruluna işveren sıfatını iktisabetmeksizin tayini ile bütün işçiler arasında danışma ve dayanışma düzeni kurulduğuna Hükümet kaani ise, bendeniz kaani değilim, yeterli bulmuyorum... 40 bin işçi adına bir kişinin bir yönetim kurulunda 15 günden 15 güne bir fikir beyan etmesi yerine..., her gün toplanacak çalışma konseylerini, her fabrikada, her ocakta, her atelyede kurmak yolu ile, toplu sözleşmelerde bu hükmün temini mümkün olmaz mıydı?** (Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Cilt 19, s. 515-516).

NEDEN «HAYIR» DİYORUZ?

«Yönetime Katılma» uygulamasının başlatıldığı ya da başlatılmak istendiği bütün burjuva ülkelerde, bilimsel sosyalist parti ve düşünürler, ayrıntılı gerekçeleriyle ve peşinen, kesin ve karşıt tutumlarını koymuşlardır. Oysa, Türkiye'de, bilimsel sosyalizmin ışığında yapılmış bir eleştiriye raslamıyoruz; görünen odur ki, Türkiye'deki «yönetime katılma» tartışmaları, temelde burjuva olan görüşlere inhisar etmiştir.

Bütün siyasal gelişme ve göstergelerin işaret ettiği şudur ki, son 5-6 yıldır küllenmiş görünen «yönetime katılma» tartışmaları, önümüzdeki günlerde, daha bir üst düzeyde ve burjuva özü daha bir maskelenmiş olarak karşımıza çıkacaktır. İşçi sınıfı hareketinin tam bir dayanışma ve örgütlülük içinde bulunması gereken bu dönemde, farklı görüşlerin belirmesi ihtimalini gözönüne alarak, bilimsel sosyalistlerin «yönetime katılma» konusunda geliştirdikleri temel tartışmaları sıralamayı uygun bulduk.

1. Yönetmeyle «Yönetime Katılma» Arasında Nitelik Farkı Vardır:

Bilimsel sosyalist teoriye göre, geniş işçi ve emekçi yığınlarının, devlet aygıtında olsun, işyeri düzeyinde olsun, somut yönetim görevleri almaları ve giderek **bütün** yurttaşların yönetmeyi öğrenmeleri, **sosyalist kuruluş döneminin vazgeçilmez eylemlerinden biridir.** Böylece, en yaygın bir demokrasinin gerçekleştirilmesi ve istisnasız herkesin yönetme yetileri edinmesiyle birlikte, «yönetilme» gereği ortadan kalkacak ve insanlar üzerinde hükümet edilmesinin yerini eşyanın yönetilmesi ve üretim süreçlerinin düzenlenmesi alacaktır.

Sapla samanı, şekille muhtevayı karıştırmak alışkanlığından bir türlü kurtulamayan küçük-burjuva sosyalistler, «katılma» sözünün sosyalist literatürdeki yaygın kullanımına bakarak, sorunu soyut bir düzeyde ele almakta ve burjuva ülkelerdeki «yönetime katılma» uygulamasıyla «sosyalist katılma» arasında bir benzerlik, birinden diğerine geçişi mümkün kılan ve kolaylaştıran bir **nicelik farkı** bulunduğunu sanmaktadırlar. Bu görüş yanlıştır. Burjuva toplum ve mülkiyet yapısına dokunmaksızın gerçekleştirilen bir yönetime katılma uygulamasıyla «sosyalist katılma» arasında, birinden diğerine geçmeyi kolaylaştıran bir nicelik farkı değil, tam aksine, **birinden diğerine geçmeyi engelleyen bir nitelik farkı vardır.** Bir kere, belirli bir süre için seçilen ve iki-üç yıl süreyle görevde kalan belirli sayıdaki işçi temsilcisinin «yönetime katılması» ile geniş işçi ve emekçi yığınlarının yönetim tecrübesi edinmeleri arasında hiç bir bağlantı yoktur. İkinci olarak, sosyalistler, «şekil» ve «muhteva» arasındaki farkı kesinlikle kavramak, örgütlerin şekillerinden çok sınıfsal muhtevalarının aslolduğunu görmek, toplum düzeyindeki mülkiyet ve iktidar yapısının örgüt düzeyine olduğu gibi yansıdığını bilmek durumundadırlar. Örgüt hangi sınıfın örgütüdür? Örgüt yapısı hangi sınıfın iktidarını yansıtmaktadır? Bu soruları cevapsız bırakıp, örgütlerin yönetim organlarında iki-üç işçinin bulunmasına aldanarak, burjuva toplumlardaki işçi katılmasıyla sosyalist katılma arasındaki farkı bir «nicelik farkı» olarak değerlendirmek, en hafifinden, yanlıştır. Bir toplumun iktidar ve mülkiyet yapısı burjuvazinin egemenliğini yansıtıyorsa, kontrol mekanizması burjuvazinin elinde bulunuyorsa, **incelenen örgütün yönetim organları silme işçiyle doldurulsa bile, o örgüt, son duruşmada, burjuvazinin örgütüdür.** Üçüncü olarak, sosyalistler, oy verip seçenlerin değil, iktidarı ellerinde tutanların, yani hükümet edenlerin yönettiklerini bilirler. Tüm işçi ve emekçilerin, ülke çapında olsun, örgüt düzeyinde olsun, yalnızca oy vermelerini değil, aynı zamanda hükümet etmelerini de isteyen sosyalistler, yukarıda sıralanan nedenlerden ötürü, **burjuva toplumun mülkiyet ve kontrol yapısını değiştirmeyen, aksine, pekleştiren ve böylece, işçilerin yönetime katılmasını değil, «işçilerin yönetime katıldıklarını sanmaları»nı sağlayan bu burjuva aldatmacasına karşıdırlar.**

2. «Yönetime Katılma» Grev Hakkını Fiilen Kısıtlar:

Bir uygulamanın «ne zaman» başlatıldığı, o uygulamanın «neden» başlatıldığı konusunda, hemen her zaman, değerli ipuçları verir. Sınıf mücadelesinin yerine sınıf uzlaşmasını ikame eden; «çalışma barışı» paravanası ardında, «bağımsız» işçi sınıfı hareketini burjuva düzenin bir parçası, bir uydusu durumuna getirmeyi amaçlayan; ve tümünden de önemlisi, işçi sınıfı hareketini en etkili silahından, grev silahından, arındırmayı hedef güden «yönetime katılma», ilk kez, **1870 buhranından sonra uygulanmış ve 1929 buhranından sonra da bütün dünya burjuvalarınca benimsenmiştir.** İşçi sınıfının ekonomik mücadelesini kısırlaştırmada «yönetime katılma» uygulamasının ne ölçüde etkili olduğuna en iyi örnek, Porto-Riko'da yürürlüğe konulan **Martén Planı**'dır. Hazırlayıcısı Alberto Martén'in adıyla anılan bu plan, yine hazırlayıcısının deyimiyle, **«.. millî ekonomiyi ve bütünlüğü tehdit edecek kadar gelişen bir grev esnasında..»** tasarlanmış ve işçilerin, işyeri yönetimine olduğu kadar, işletme kârlarına da katılmalarını öngörmüştür. Martén Planı'nın başlatılmasından 15 yıl sonra görüyoruz ki, uygulanan grevlerin sayısındaki yüzde 70'lik azalmaya karşılık, işçi ücretlerinin millî gelirdeki payında da yüzde 20'lik bir azalma olmuştur.

3. İşçi Ücretlerini Düşük Tutmak İçin «İşletme Kârına Katılma»:

İşçilerin işletme kârlarına katılması, «yönetime katılma» ile elele yürüyen ve onun etkinliğini önemli ölçüde artıran bir uygulamadır. Ülkeden ülkeye farklılıklar göstermesine rağmen, esas itibariyle, «kâra katılma»nın iki belli başlı şeklini teşhis ediyoruz. Bunlardan birincisi, kârı, **bilimsellikten uzak bir şekilde,** «sermayenin riziko karşılığı olarak patron tarafından alınan fazla» diye tanımlayan ve işçilerin, kârdan pay alabilmek için, «adı var-kendi yok» bir rizikoya katılmalarını şart koşan sistemdir. Bu sistem çerçevesinde, işçi ücretleri, uygulama-öncesine kıyasla, düşük bir seviyede oluşturulmakta, **işletmenin kâr etmesi şartına bağlı olarak ve kâr ettiği ölçüde,** işçiye bir «kâr payı» verilmektedir. Bu sistemin uygulandığı ülkelerde, toplu sözleşme ve grev düzeninden kâra katılma düzenine, ortalama patron gelirlerinin yüzde 6 oranında arttığı, buna karşılık, ortalama işçi gelirlerinin yüzde 3 oranında azaldığı tesbit edilmiştir. İkinci sistem, işçi ücretlerinin düşürülmemesi, buna karşılık, **toplu sözleşmelerde olagan olan ücret artışlarının da verilmemesi üzerine kuruludur.** Bu sistem çerçevesinde, işçilere, ücret artışı yerine, işletmenin kâr etmesi şartına bağlı olarak ve kâr ettiği ölçüde, **patron tarafından bloke edilen ve işletme sermayesine katılan,** yani işçinin eline geçmeyen, bir «kâr payı» verilmekte; böylece, sözüm-ona işletmeye ortak edilen işçi, herhangi bir hissedar gibi, temettü almaktadır. Bu uygulamanın sonucu olarak, patron, işçiye ücret artışı vermekten kurtulmakta, buna karşılık, işçileri **zorunlu tasarrufa** iterek, kredi kurumlarına başvurmaksızın, işletme içinde, ek yatırım fonları oluşturmaktadır. Bu sistemin uygulandığı ülkelerde, işçi gelirlerindeki artış hızının **belirgin şekilde azaldığı** tesbit edilmiştir.

İlk bakışta da görülebileceği gibi, her iki sistemin ortak yanı, normal gelir seviyelerini tutturmak ya da olagan bir ücret artışı elde etmek için, işçilerin, **üretim faaliyetinin sürekliliğini sağlamak, yani grev gibi duraklamalardan şiddetle kaçınmak, zorunda bırakılmalarıdır.**

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Burjuva ülkelerde, bilimsel sosyalist partilerin ve bilimsel sosyalizmin kılavuzluğunu benimsemiş militan sendikaların tutarlı bir şekilde karşı çıktıkları «yönetime ve kâra katılma» uygulaması, son tahlilde, **burjuva toplum düzenine kaynaşmış bulunan sendikalar için bir arpalık, bir huzûr hakkı yemliği;** burjuvazi tarafından önceden alınmış kararların, bir oldu-bitti olarak işçilere benimsettirilmesinden başka birşey değildir. Bunun bir ileri adım olduğu, bu yoldan işçilerin seslerini duyurabilecekleri, işletmede olup bitenleri ilk elden öğrenebilecekleri vb. görüşler, tek kelimeyle, oportünist görüşlerdir. Şurası unutulmamalıdır ki, **grevle alınamayan bir hakkın, yönetime katılarak, yani burjuva düzenle uzlaşarak, alınması, hiç ama hiç, mümkün değildir.**

Vietnam Halk

(Baştarafı 4'de)

bir bozgundan ABD hava desteği kurtardı.»

«Saygon, Delta One üssünü de boşalttı.»

«Laos'ta Landing Zon Brown üssü de boşaltıldı.»

gibi başlıklar son günlerde gazetelerin sayfalarını doldurdu, taşırdı. Bu son başlığın altındaki yazıyı okuyalım:

«..Güney Vietnam birlikleri dün Laos'ta «Landing Zone Brown« üssünü de terketmişlerdir. Kuzey Vietnam ateşi altında ağır kayıplara uğrayan Güney Vietnam birliğinden 700 asker dün ABD helikopterleri tarafından Vietnama nakledilmiştir.

«Bu arada Associated Press muhabiri George Esper, Saygondan gönderdiği haberde, Güney Vietnamlıların ancak büyük bir ABD hava desteği sayesinde, Laos'ta feci bir bozgundan kurtulduklarını belirtmiştir. Saygon birlikleri son haftada yarım düzineye yakın üssü terketmeye mecbur kalmış ve ağır kayıplara uğramışlardır. Ayrıca Güney Vietnam birlikleri, Ho Şi Minh yolunu kesen 9 No.lu yolu da kontrol altına almayı başaramamışlardır. Güney Vietnam birlikleri tüm harekât süresinde tamamen ABD hava desteğine dayanmış fakat bu destek bile onları yenilgiden kurtaramamıştır. Amerika, Laos harekâtına 600 helikopterle katılmıştır. Şimdiye değin 200 helikopterin düşürüldüğü veya yaralandığı bildirilmiştir.

Amerikan pilotları, uçaksavar ateşinin çok şiddetli olduğunu ve bu şartlar altında hava harekâtının gayet güç olduğunu açıklamışlardır.» (Cumhuriyet, 19 Mart 1971).

Gerçekten de Amerikan uydusu Güney Vietnam ordusu, Laos'ta feci bir yenilgiye uğramıştır. Bunun inkâr götürür tarafı yoktur. Sıkıştıkları yerlerde kendilerini kurtarmaya gelen Amerikalı pilotların anlattıklarına göre, Güney Vietnamlı askerler şok ve panik halindedirler. 16 kişilik helikopterlere 40 kişi olarak binmeğe kalkmaktadırlar, bu mümkün olmayınca da uçakların iniş takımlarına asılmaktadırlar.

Patet-Lao kuvvetleri, 17 Mart'ta Bon Dong bölgesinde giriştikleri harekette, Güney Vietnam birliklerine ağır darbeler indirmiştir. Öyle ki, Saygon Birinci Zırhlı Tugayının büyük kısmı, Saygon Birinci Paraşütçü Tugayı tamamen imha edilmiştir.

Bu arada Kuzey Vietnamlılara esir düşen yüksek rütbeli 5 Güney Vietnamlı subay, silâh arkadaşlarını Millî Kurtuluş Cephesine katılmaya çağırmışlardır. Esir subaylar, çağrılarında: **«Amerika, Laos'ta bozguna uğrayacak, Kamboçya ve Güney Vietnam'da da mutlaka yenilecektir»** demişlerdir.

Bu utandırıcı yenilgiyi örtbas etmek için harp yalanlarının kuyrukları söylenmektedir. Amerikan Savunma Bakanı Laird'e soracak olursanız, **«Aşağı Laos'ta girişilen haket plânlara uygun şekilde cereyan etmiştir»** ...Nixon da aynı ağızda: **«Güney Vietnam'lı askerler başarılı bir imtihan vermişlerdir»**. Ama Nixon şunu da söylüyor: **«Amerika şu anda havluyu atarsa dünya barışı tehlikeye girer..»** Bu sözde yenilginin kabulü yatmaktadır. Ancak Nixon, **«Dünya barışı tehlikeye girer»** derken, **«Amerikan emperyalizmi tehlikeye girer»** demek istemektedir. Amerika, Hindi Çini'de havluyu atmayıp da ne yapacaktır? Yapacağı birşey yoktur. Bazı haberlere göre, Kuzey Vietnam'a karadan saldırmayı düşünmektedir. Bizce Amerika bunu aklından silmelidir. Silmezse ne olur? Silmesin de görelim!..

«.... Barışı severiz, ama, savaştan da korkmayız. Amerikalı saldırganları ülkemizden sürüp atmaya, özgürlüğümüzü, bağımsızlığımızı ve yurdumuzun bütünlüğünü savunmaya kararlıyız.

«.... Ülkemizin her yanında halk, militan dayanışma, yiğit bir ruh, yaratıcı bir düşünce ve dünya halklarının sevgi ve desteği ile bu büyük direnme savaşını tam bir zafere ulaştıracağına güvenmektedir.

«... Halkımızın yalnız kendi özgürlük ve bağımsızlığı uğruna dövüşmüyor, aynı zamanda öteki halkların özgürlüğü, bağımsızlığı ve dünya barışı için de dövüşüyor ve fedakârlık yapıyor.»

(Ho Şi Minh, Milli Kurtuluş Savaşımız, Toplum Yayınevi-1968)

Gerçekten de Vietnam halkı, emperyalizme karşı savaşırken, dolaylı olarak, diğer ezilen ve sömürülen halklar için de mücadele etmektedir. Bu gerçek bütün dünyaca bilinmekte ve kabul edilmektedir. Nitekim, bu yüzdendir ki, Vietnam halkının arkasında, ilerici Amerikan oyu dahil, dünya kamu oyu vardır. Ve de koskoca bir sosyalist alem vardır.

Vietnam halkını derin saygılarla selâmlarız.

12 MART MUHTIRASINDAN

(Baştarafı Sayfa 2'de)

1. Toprak ve tarım reformu. Bu yapılırsa (biz sosyalistlerin öngördüğü nitelikte bir reform olmıyacaktır tabiî), tarım kesiminde feodalizmin son kalıntıları ile kapitalizm arasındaki döküntü çelişki de ortadan kalkacak tarım kesimi ekonominin diğer kesimleriyle kapitalizm çerçevesi içinde daha uyumlu hale gelecektir. Her ne ölçüde olursa olsun tarımın kalkındırılması hem nüfusun beslenmesine, hem sanayie ham madde sağlanmasına, hem de ihracat ürünlerinin gelirleriyle sanayiin ihtiyaç duyduğu ithalatın karşılanmasına yarıyacaktır.

2. Vergi ve kredi reformu. İnşaatın vergilendirilmesinden sonra yüksek tarım gelirlerinin vergilendirilmesi devlet gelirlerini, dolayısıyla sanayie yatırım kaynaklarını artıracaktır. Tarım işletmelerini daha rasyonel, daha verimli işletmeciliğe itecektir. Tarım gelirlerinin, vergilemeye rağmen verimliliğin artırılmasıyla yükselişi ise, yine tarımdan sanayie kaynak aktarmasına yarıyacaktır. Tefeciliğin tasfiyesine gidilmesi, toprak ağalarının israf ettiği, lüks tüketime harcadığı kredilerin daha rasyonel dağıtılması ve bir kısmının sanayicilere aktarılması da kapitalizmin kurallarına uygundur.

3. Eğitim reformu. Bu reformun kapsamı içinde «diplomalı işe yaramaz insanlar» yetiştirmekten vaz geçilip meslekî ve teknik eğitime önem verilmesi kapitalist gelişmenin ve sanayi burjuvasının ihtiyaç ve isteklerine uygundur. Sanayie ve büyük kapitalist şirketlere yüksek ve orta dereceden uzman ve teknik kadrolar gereklidir.

Laiklik ilkesine riayetle nurcu ve benzeri okulların kapatılması, imam hatip okulları furyasına son verilmesi büyük burjuvazinin onaylayacağı işlerdir. Bu okulların sebep olduğu kaynak israfı ve okullardan yetişenlerin üretim açısından işe yaramazlığı bir yana, bunların kafa yapısı da kapitalizmin gerektirdiği kafa yapısına uygun değildir. Ayrıca, burjuvazi, sol gelişmelere karşı ideolojik bir baraj ve baskı aracı olarak teşvik edegeldiği yobazlığın bir noktada kendisinin «Batılı» yaşantısıyla çatıştığını görmekte ve bundan tedirgin olmaktadır.

4. Planlama. Planın plan olmaktan çoktan çıktığı, belki de daha başlarda plan olamadığı artık herkesin bildiği bir sırdır. Ekonominin yalnız kesim ve kolları itibarıyla değil, aynı zamanda fiziksel planlama, bölgesel dengesizliği giderici planlama, hedeflere ulaşmayı sağlıyacak rasyonel yöntemler, özel sektörün «disiplin altına» alınması büyük sanayicilerin de çözülmesini lüzumlu gördüğü sorunlardır. İstanbul Sanayi Odası başkanının bir açık oturumda bu konulardaki konuşması dikkat çekicidir. Özel sektör sanayide devlet sektörüne karşı değildir. «Madenleri ve ağır sanayi devlet işletmelidir.» Devlet iktisadî teşekkülleri yeniden örgütlendirip verimli hale getirilmelidir. Kısacası, lüks apartıman yapımından, montaj ve ambalaj sanayiinden imalât sanayiine geçeme çizgisine gelen burjuvazi, kapitalist sistemin kural ve mantığına uyma gereğini anlamıya başlamıştır.

YENİ HÜKÜMET, «REFORMLAR», SINIFLAR.

Bu saydığımız «reformlar» —ve daha başkaları da düşünülüyorsa— hepsi özünde kapitalistleşme aşamasına, büyük burjuvazinin ihtiyaç ve isteklerine uygun olacaktır. Bu «reformlar»ı küçük burjuva radikalleri, «devrimci»leri, şurasıyla burasıyla yetersiz, hatta yanlış bulsalar bile, tıkanıklığı gideriyor, gelecek gelişmelere yol açıyor gerekçesiyle ve «Cici demokrasiden daha iyi ya!» diyerek kabulleneceklerdir, kabullenmiye başlamışlardır bile. İşçi sınıfının ekonomik ve politik hareketi ve bağımsız örgütleri ne olacak? Bu konuda nasıl bir politika izlenecek? Bu soruyu sormak ve cevaplamak akıllarına bile gelmiyor. Devrimciliklerinin barutu bu kadar işte!

Bürokrasinin millî gelirden daha büyük pay alma isteğinin büyük burjuvazinin çıkarlarıyla fazla çatışması da beklenmez. Çünkü tarım ve sanayi gelirlerini artıracak, devletin vergi kaynaklarını çoğaltacak «reformlar» aynı zamanda personel kanununun malî yükünü karşılamıya, yükselen fiyatlara göre kat sayıları yükseltmeye imkân verecektir.

Kapitalistleşmenin bugünkü aşamasında bu reformlar artık tarihin gündemine geldiği, büyük burjuvazinin çıkarına uygun düştüğü içindir ki, Demirel de bunlardan bazılarını ele almıştı. Ama politik hesaplarla büyük toprak sahiplerinin (özellikle feodal kalıntıları sürdüren ağailar kesiminin) ve orta burjuvazinin direneceğini dikkate almak zorunda olduğundan gecikti, beceremedi. Şimdi, «partiler üstü» teknokrat bir hükümet tarafından ordu otoritesinin bölgesinde yapılavcak bu reformlara söz konusu sınıflar karşı çıkmaya cesaret edemiyeceklerdir. Küçük işletmeler tasfiyeye uğrayacaktır. Yalnız sanayide değil, genellikle bütün kapitalist kesimlerde sermaye temerküzü artacaktır. Kapitalistleşme süreci, kapkaççı başı boş kapitalizmden, modern kapitalizmin kurallarına, mantığına daha uygun, kendi çerçevesinde daha rasyonel bir aşamaya yönelecektir.

SOSYALİST GÖRÜŞ AÇISI:

Biz sosyalistlerin tutumu ne olacaktır, ne olmalıdır? «Rerom»ların alacağı somut şekilleri ve uygulamalarını sosyalist açıdan eleştirir, değerlendirir, olumlu yanlarıyla destekleriz. Bunlar yapılıyor diye ille de karşı çıkmayız. Ne var ki, bizim esas tavır ve tutumumuzu tayin edecek husus yeni hükümetin işçi sınıfımızın ekonomik ve politik hareket ve örgütlerine karşı izleyeceği politikadır. «Reform»ların yararlığı her ne olursa olsun, işçi sınıfımızın ekonomik ve politik örgütlenme ve mücadele özgürlükleri kısıtlanmıya kalkışılacaksa, «yeni düzen» bizim için makbul değildir. Anayasal sistem şu veya bu ölçüde bir kere askıya alındı mı, bu işlemin daha ileriye götürülmiyedeğinin, bir noktada duracağının teminatı nedir? Erim'in ve çalışma arkadaşlarının iyi niyeti bir teminat değildir. Farzımuhal, kükümete girenlerin hepsi kişisel inançları bakımından sosyalist olsalar bile bu bir teminat teşkil etmez. Çünkü bir hükümetin izleyeceği politikayı toplumun sınıfsal yapısı, bu yapıdaki egemen sınıflar tayin eder. Hükümet eden kişiler kendi doğru bildikleri görüşler ve inançlar bakımından direnseler de hükümet edemezler, bir noktaya gelir düşerler

Şimdi biliyoruz ki, büyük burjuvazi, burjuva politikacılar ve bir kısım yüksek rütbeli komutanlar «anarşik» dedikleri işçi hareketlerinden, işgallerden, hatta normal grevlerden şikâyetçidirler, bunlara sebep olan, iş hukukuna ilişkin ve anayasaya aykırı kanunları, uygulamaları hiç dikkate almadan şikâyetçidirler. Ama görünürdeki bu şikâyetlerin temelinde yatan asıl şikâyet sebebi, ücret artışları, ikramiyeler, ücretli tatiller gibi sermayeci kârını kemiren ve gittikçe yükselen işçi sınıfı taleplerididir. Bu kapitalizmin mantığı, kuralları gereği böyledir. İşçiler sömürüyü azaltıp daha iyi yaşayabilmek için bu talepleri ileri sürecek, sermayedar sömürüyü artırıp kârı yükseltmek için bu talepleri sınırlamak istiyecektir. Emperyalist-kapitalist dünya ilişkileri içinde gelişmekte, ama yine de «geri kalmış» olan Türkiye kapitalizminin burjuvazisi Batıdaki benzerleri gibi işçilere yüksek tavizler verecek durumda da değillerdir.

Tahmin olunur ki, yeni hükümet kanunsal kısıtlamalarla, yasaklamalarla bu sorunu çözme yoluna gitmek istemiyecektir; görünüşte işçiler yararına gibi olan, ama aslında dolaylı yollardan işçi ücretlerini ve grevleri sınırlandırıcı yolları deneyecektir. (Bu gazetenin bir başka yazısında işçilerin yönetime katılması, kârdan pay alması gibi usullerin asıl niteliği ve hedefi açıklanmaktadır).

Yine de, kanımızca, işçi sınıfının ekonomik taleplerini ve bunlardan doğan mücadelesini dolaylı yollardan sınırlama ve kontrol altına almayı sanayi burjuvazisi yeterli görmiyecektir. Sanayi burjuvazisi «aşırı örgütlenmeler»den o kadar tedirgindir ki, sözcüleri örgütlenmeyi sınırlamak için açıkça anayasa değişikliği istemektedirler («Kapıcılar bile teşkilâtlandı» deniliyor). 274 sayılı Kanun ne olacak? Anayasa Mahkemesi iptal edecek mi? 275 sayılı tasarının Meclislerden geçirilmesi istenecek mi? İş Kanunu iptal edilmiş bulunduğundan bugün çalışma hayatı kanunsuz işliyor Ne gibi bir iş kanunu getirecek yeni hükümet?

Devrimcilikti, Atatürkçülüktü sevinci içinde bu temel meseleler unutuluyor. Bunlar yalnız işçi sınıfını ilgilendiren meseleler de değildir. Kapitalist bir toplumda temel çelişki emekgücü-sermaye, yani işçi sınıfı-burjuvazi çelişkisi olduğu için, bu çelişkinin alacağı biçim ve iktidarın bunu düzenleme maksadıyla getireceği tedbirler bütün toplum hayatını etkileyecek, ona politik rengini verecektir. İşçi sınıfının ekonomik mücadelesine ve sendikal örgütlenmesine karşı alınacak tavır, tabiidir ki, onun politik örgütüne, partisine karşı izlenecek politikaya da yansıyacaktır. İşçi sınıfının Anayasal hak ve özgürlüklerinin kısıtlandığı, yok edilmiye gidildiği yerde her türlü «devrimcilik» ve herkes için demokrasi biter.

Reformların gerçek

(Baştarafı Sayfa 1'de)

sağlamaktaki zorlukları gelir. Türkiye'de sanayi sermayesi batı kapitalist ülkelerdeki geleneksel sermaye birikimi sürecini tam olarak gerçekleştirememiştir. Ne güçlü bir ticari ve mali sermayeden yararlanabilmiş, ne de sömürgeciliği kullanabilmiştir. Bütün bunlar bünyesindeki asıl rahatsızlığı, sermaye gücünün yüksek olmaması sonucunu doğurmaktadır. Bunu karşılayabilecek dış yardım, yabancı sermaye ortaklıkları ve benzeri tedbirler de gerek Türkiye'nin sosyo-ekonomik şartları, gerekse dünya kapitalist sisteminin geçirdiği buhran dolayısıyla çok etkili olamamaktadır. Onun için sanayi sermayesinin bugün verdiği mücadele siyasal iktidarda tam egemenliğini sağlayarak ülke içi tasarrufları ve kaynakları tam denetimine geçirebilmektedir. Ulusal gelirden çeşitli oranlarda pay alan çeşitli sermaye kesimleri, artık sanayi sermayesinin göz diktiği kaynaklar haline gelmiştir. Bu özellikle toprak ve ticaret sermayesi için doğrudur. Finansman kanunları, alım-satım vergileri, işletme vergileri, kotaların sanayicilerin isteklerine uygun düzenlenmesi vb. olgular hep bu esastan kaynaklanmaktadır. Sanayi sermayesi toplumun bütün kesimlerinde bir sermaye tasarrufuna gidilmesini ve bunun sanayi sermayesine katılmasını gelişmesinin bir gerek şartı olarak görmektedir. Bu tasarrufların başında da şüphesiz ki işçi sınıfının gittikçe büyüyen ücret artışı taleplerinin durdurulması gelmektedir.

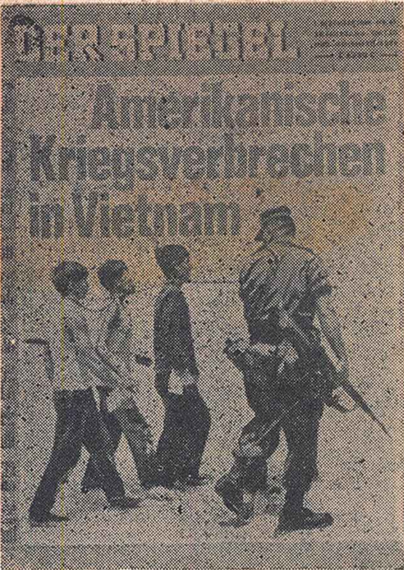
Geliştiği bu aşamada üretimin örgütlenmesini tekelinde bulundurmak isteyen sanayi sermayesi bu üretimi artık üretim için üretim aşamasına sıçratmak istemektedir. Bunu başarabilmesi için en önemli handikapı sermaye yetersizliğidir. Bunun için toprak reformuyla toprak sermayesinin sanayiye aktarılması ve tarımda kapitalist ilişkilerin geliştirilmesi, vergi reformu yoluyla üretici olmayan yüksek gelirlerin ve tarım gelirlerinin büyük oranlarda vergilenerek yatırımlar için kaynak sağlanabilmesini amaçlamaktadır. Eğitim reformu ise sanayicilerin ısrarla istedikleri reformların başında gelmektedir. Büyüyen işletmelerin sevk ve idaresinde çalışacak kadroların, teknik elemanların daha kalifiye olmasını sanayiciler, ısrarla, bir gereklilik olarak savunmaktadırlar. Vehbi Koç'un 5-6 yıldan beri işletmelerinde çalışacak elemanlarını Avrupa'da, Amerikada okutması, ya da stajlara yollaması girişimi bunun sanayiciler için ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Sanayi sermayesi, gelişme çizgisinde teknolojik gücüne uygun kaliteli eleman talep etmektedir. Eğitim reformu bu isteğin somut şeklidir.

İşte küçük burjuva devrimcilerinin Türkiye'de üretim güçlerinin hangi boyutlara ulaştığını görmezlikten gelerek inkârcılık yoluyla devrimcilik yapmaya kalkışmaları, onları sanayi sermayesinin programını devrimci bir program olarak alkışlamalarına kadar götürmektedir. Türkiye'nin maddi yapısı ciddi bir şekilde analize tabi tutulursa görülecektir ki, küçük burjuva devrimcilerinin programı sanayi sermayesinin gelişmesinin ulaştığı bu noktada gerçekleştirmek zorunda olduğu programla esas itibariyle çakışmaktadır. Burjuva iktidarları bu programları ilan etmeleri onları şaşırtmış ve ezelî inkârcılık hastalığına tekrar itmiştir. Şimdiki parola «Bu reformları bu iktidarlar yapamaz, devrimciler yapabilir» parolasıdır. Ama görülecektir ki bunları burjuva iktidarlar kendi programları gereği gerçekleştireceklerdir. O zaman küçük burjuva devrimcilerine iki yol kalacaktır. Ya ısrarla savundukları reformların gerçekleştiricilerinin saflarına, ya da sermayenin, aldığı bu tedbirlerle daha da güçlenecek olan baskı ve sömürüsüne karşı mücadele veren işçi sınıfı saflarına katılacaklardır. Üretim güçlerinin bu seviyesinde, sınıf mücadelesinin keskinleştiği bu dönemde, ak koyun kara koyundan ayrılacaktır.

Yeni Sömürgecilik Nedir?

Sosyalizm, insanın insanı sömürmediği yepyeni bir dünya kurmak ister. Her türlü baskı ve sömürünün düşmanıdır. Bu nedenle, geri ülkeler halklarının baskı ve sömürü altında tutulmasının en belirgin biçimi olan sömürgecilik, sosyalizmin başta gelen mücadele hedeflerinden biri olmuştur. Gene bu nedenle, sadece sömürgeciliğin ortadan kaldırılmasıyla yetinmeyen, ama her şeyden önce sömürgeciliğin ortadan kaldırılmasını amaçlayan milli kurtuluş hareketi, dünya devrimci sürecinin önemli bir unsurudur.

Bugün, Güney Afrika, Angola, Mozambik, Güney Rodezya ve başka bazı ülkelerde 40 milyon kadar insan sömürgeci baskı altında yaşamaktadır. Bununla birlikte, ikinci dünya savaşından bu yana, 70 kadar eski sömürgenin siyasi bağımsızlık kazanmış bulunması, bir zamanlar iki milyar'dan çok insanı vahşi bir baskı altında yaşatan emperyalizmin sömürgeci sisteminin **esas itibariyle** çöktüğünü gösterir. Emperyalizmin sömürgeci sisteminin esas itibariyle çökmüş bulunması, çağımızın belirleyici özelliklerinden birini teşkil eder. Bu, milli kurtuluş hareketinin bir başarısıdır. Milli kurtuluş hareketi, bu sonucu sağlamakla, siyasi, iktisadi, ve stratejik bakımdan emperyalizme büyük bir darbe indirmiştir. Ama emperyalizmin sömürgeci sisteminin yıkılması demek, emperyalizmin yıkılması demek değildir. Dünya Kapitalist sistemi varoldukça, dünyada bir tek sömürge ülke kalmasa bile, emperyalizmin yıkıldığından söz edilemez. Dünya kapitalist sistemini, dolayısıyla emperyalizmi yıkacak olan şey, sosyalist devrimdir.

Milli kurtuluş savaşçılarına karşı yapılan muameleler insanlık dışı Muameleler

Sömürgeciliğin özü neydi? Baskı altında tutulan geri ülkeler halklarının, âzami kâr sağlamak amacıyla, emperyalist burjuvazi tarafından sömürülmesi. Öyleyse, sömürgecilik, emperyalist ilişkilerin, ülkeler arasında dünya çapında bürünmüş bulunduğu belirli bir tarihi biçimden başka bir şey değildir. Kapitalist dünya sistemi varoldukça, bu ilişkiler sömürgecilikten başka bir biçime de bürünebilirler. Nitekim bürünmüşlerdir de. Bugün, emperyalistlerin, eski sömürge ülkeler üzerindeki siyasi ve iktisadi egemenliklerini sürdürmek için uyguladıkları siyasete, **yeni-sömürgecilik** adı verilmektedir. Aslında, sadece eski sömürgeler değil, dünya kapitalist sistemi içinde «az-gelişmiş» durumda bulunan bütün ülkeler, şu ya da bu ölçüde, yeni-sömürgeciliğin kapsamına girerler. Yeni-sömürgecilik siyaseti, somut olarak, bu ülkelerin toplumsal ve kültürel gelişmelerini emperyalist tekeller yararına engellemekten başka bir sonuç vermeyen iktisadi, siyasi, askeri ve ideolojik tedbirler biçimine bürünür.

Bu tedbirler, emperyalizmin sömürülen ülke içindeki toplumsal tabanında esaslı bir değişiklikle birlikte düşünülmelidir. Emperyalizmin ülke içindeki toplumsal tabanının genişlemesi, yeni-sömürgeciliğin ayırdedici özelliklerinden birini teşkil eder. Sömürgecilik döneminde, emperyalizmin ülke içindeki toplumsal tabanı, esas itibariyle feodaller ve ticaret burjuvazisinden (komprador burjuvazi) oluşurdu. Oysaki, yeni-sömürgecilik döneminde, yerli burjuvazinin sanayici («milli») kesimiyle asker sivil aydınların sağcı kanadı, tabii geleneksel işbirlikçilerin yanısıra, emperyalizmin ülke içindeki toplumsal tabanını oluşturan esas unsurlar haline gelerek, bu tabanı genişletirler. Yeni-sömürgecilik siyaseti, sömürgecilik siyasetinden farklı bir toplumsal tabanı şart koşar ve ancak bu yeni taban üzerinde etkili, yani yabancı tekeller yararına sonuç alıcı bir siyaset olabilir. Anti-emperyalist mücadeleyi hayali bir mücadele haline dönüştürmemek için, yeni-sömürgeciliğin bu özelliğini gözden kaçırmamak gerekir.

İktisadi kontrol, «az-gelişmiş ülkelere iktisadi ve askeri yardım», askeri bloklar ve ideolojik yayılma, yeni-sömürgeci siyasetin başlıca araçlarıdır.

Bugün siyasi bağımsızlığına sahip «az-gelişmiş» ülkelerden çoğu, emperyalist devletlerin iktisadi bağımlılığı altında bulunmaktadır. Bunlar, kapitalist yoldan gelişmeğe çalışan geri ülkelerdir. İktisadi hayatları, geniş ölçüde, yabancı tekellerin kontrolunda bulunur. Bugün, yabancı tekeller, sadece kâr olarak, bu ülkelerden yılda 6 milyar dolarlık bir çıkar sağlamaktadırlar. Sadece bu rakam bile, yeni-sömürgeciliğin iktisadi kontrolünün ne anlama geldiği üzerine bir fikir verebilir.

«Azgelişmiş ülkelere iktisadi ve askeri yardım» meselesine gelince. Gerçi yardım ve sömürü, aslında birbiriyle çelişen şeylerdir. Ama buradaki yardım, bir başka yardımdır. İktisadi yardımların amacı, «yardım» alan ülkelerdeki yabancı tekellerin durumunu güçlendirmek, ülkenin iktisadi gelişmesini yabancı tekellerin çıkarına göre şekillendirmektir. Emperyalizmin yeni sömürgeci siyasetinin ajanlarından başka bir şey olmayan «danışman»larla birlikte gelen bu «yardım», yardımına koşulan ülkenin iç ve dış siyaseti üzerinde bir baskı aracı olarak da kullanılır. Böylece, emperyalizmin yörüngesine sokulan ülkelerde,

Milli kurtuluş savaşçılarına karşı yapılan işkenceler

yabancı tekeller bildikleri gibi oynar, gerici hükümetler desteklenir. Aslında emperyalistlerin «yardım»larıyla çok şey yapılır; ama halk yararına hiçbir şey yapılmaz. Örneğin, Amerika, Güney Koreye bu güne kadar 30 milyar dolara yakın «yardım» da bulunmuştur. Ama bu yardımın sağladığı imkânlarla gerici bir hükümetin ayakta tutulması ve bu küçücük ülkede 575.000 kişilik bir ordu beslenmesi, her halde Güney Kore işçi ve köylülerine büyük bir mutluluk getirmemektedir.

NATO-CENTO ve SEATO gibi, «azgelişmiş» denilen sömürülen ülkelerin de içine sürüklendiği askeri bloklar, yeni-sömürgeciliğin yararlandığı araçlardan bir başkasıdır. Bu bloklar, «azgelişmiş» ülkelerin zaten güçsüz bir durumda bulunan ekonomilerine, «yardım»larla karşılanması mümkün olmayan ağır askeri masraflar yükler. Ayrıca, çoğunlukla milli kurtuluş süreci içinde bulunan bu ülkeler, hem sosyalist ülkelere, hem de dünya milli kurtuluş hareketine karşı bir saldırı üssü haline dönüştürülürler; yani bindikleri dalı kesme durumuna düşürülürler. Böylece, emperyalist devletlere siyasi bakımdan da, ekonomik bakımdan da bağımlı bir hale gelirler.

Yeni-sömürgecilik, kullandığı araçlar arasında, başta sosyalizm olmak üzere, tüm ilerici ve barışsever güçlere karşı giriştiği ideolojik saldırıya da seçkin bir yer verir. Emperyalistlerin bu saldırıdaki ana silâhları, anti-komünizmdir. Bu silâh, esas itibariyle, milli kurtuluş hareketini uluslararası işçi hareketinden ayırmak, milli kurtuluş devrimlerini tecrid ederek, sömürge sistemini yıkan halkları yeni-sömürgeciliğin ağına düşürmek için kullanılır. Emperyalistler, bu amaçla, milliyetçilik gibi eski bir silaha da başvururlar. Şüphesiz, ezilen milletlerin milliyetlerin milliyetçiliğiyle, ezen miletlerin milliyetçiliği arasında büyük bir fark vardır. Büyük millet şovenizmi ve ırkçılık biçimine bürünen ezen milletlerin gerici burjuva milliyetçiliğinden farklı olarak, ezilen milletlerin milliyetçiliği, özellikle milli kurtuluş devriminin birinci evresinde, bağımsızlık arzusunu, dolayısıyla sınıf bilincinin ilk aşamasını ifade eder; bu bakıma ilerici bir nitelik taşır ve sosyalistler tarafından desteklenmesi gerekir. Ne var ki, milli kurtuluş devrimlerini sosyalist devrim haline dönüştüremeyen eski sömürge ve bağımlı ülkelerde, emperyalist burjuvazi, yeni-sömürgeciliğin ülke içindeki yeni toplumsal tabanının da yardımıyla, milliyetçiliği, tüm ilerici güçlere karşı yönelttiği ideolojik saldırının, özellikle anti-komünist kampanyanın bir silâhı olarak kullanabilmekte; yeni-sömürgeciliğin ağına düşürdüğü halklara, dünya sosyalist sistemi ve uluslararası işçi hareketini, uzak durulması gereken bir düşman olarak göstermeğe çalışmaktadır. Milli kurtuluş hareketiyle, dünya sosyalist sistemi ve uluslararası işçi hareketi gibi çağımızın başlıca üç ana devrimci akımı arasındaki birliği bozmağa çalışan girişimler, sadece ve sadece emperyalizmin değirmenine su taşır, sadece ve sadece yeni-sömürgecilik siyasetine hizmet eder. Bu bakıma çok uyanık olmak, geniş halk yığınları arasında yaygın bulunan milliyetçi duygulara uygun biçimler altında sürdürülen anti-komünist kampanyanın halk düşmanı ve emperyalizm yardakçılığı niteliğini hiç unutmamak, ve her fırsatta teşhir etmek gerekir.

Milli kurtuluş devrimlerini sosyalist devrim haline dönüştürememiş eski sömürge ve bağımlı ülkelerde yeni-sömürgeciliğe karşı savaşmanın ve sosyalist devrimin objektif ve sübjektif şartlarını yaratmanın yolu, kapitalist olmayan yoldur. Ama bu arada hiç unutulmaması gereken şey şudur: Emperyalizmi yıkacak olan tek şey, sosyalist devrimdir. Anti-emperyalist mücadelenin en yüksek şekli, sosyalist devrimci mücadeledir. Öyleyse, sosyalist devrimci mücadelenin mümkün olduğu durumlarda, anti-emperyalist mücadelenin tek anlamlı şekli de, sosyalist devrimci mücadeledir. Ülkedeki bütün ilerici ve devrimci akımları, işçi sınıfının sosyalist devrimci mücadelesiyle tek bir devrimci dalga halinde birleştirme, ve işçi sınıfının belirleyici gücü ve müstakar çoğunluğu altında, bir halk iktidarı kurma mücadelesidir.

VİETNAM HALKI VE LAOS ZAFERİ

Vietnam halkının büyük önderi Ho Şi Minh, 1945 yılında şu sözleri söylemiştir:

«Bundan seksen yıl önce Fransız sömürgecileri çetesi sözde hüriyeti, eşitliği ve kardeşliği sembolleştiren üç renkli bayraklarıyla gelip topraklarımızı elimizden aldı, halkımıza zulüm ve işkence etti... Fransızlar bize hiçbir siyasi hürriyet vermediler, barbarca kanunlar çıkardılar, okuldan çok hapishane yaptılar, bütün isyan hareketlerimizi kanla bastırdılar, kamu oyunu susturdular, ırkımızı aptallaşmış insanlar haline getirmek için afyondan ve içkiden yararlandılar... İktisadi alanda, bizi soyup soğana çevirerek bir deri bir kemik bıraktılar; çeltik tarlalarımızı, topraklarımızı, ormanlarımızı, madenlerimizi elimizden kaptılar... Haksız ve saçma vergileri sırtımıza yüklediler.

«Onun için, biz, halkın temsilcisi olan Yeni Vietnam'ın geçici hükümeti Fransız sömürge rejimini reddettiğimizi, Fransa ile memleketimiz arasında evvelce yapılan andlaşmaları reddettiğimizi bildiriyoruz... Fransız sömürgecilerinin teşebbüslerine karşı mücadele azminde olduğumuzu söylemek için, bütün halk tek bir yürek halinde birleşmiştir...» (Jean Lacouture - Ho Şi Minh, Payel Yayınevi, 1968)

Gerçekten de, Vietnam halkı, yıllarca süren zorlu mücadelelerden sonra, Fransız sömürgeciliğini topraklari üzerinden söküp atmıştır. Bu mücadele, millî kurtuluş devrimlerinin en parlak örneklerinden biri olmuştur. Ne var ki, dünyayı kendi çıkar hesapları içinde döndürmek isteyen Amerikan emperyalizmi, çok geçmeden Vietnamın üzerine çökmüştür. Ülkenin içinde bulunduğu şartlardan yararlanarak Güney bölümünde çöreklenmiştir.

Şimdi, Vietkong denilen Güney Vietnam devrimcileri, yıllardan beri, Amerikan emperyalizmine ve onların yerli işbirlikçilerine karşı savaşmaktadır. Bu eşsiz savaşın haberlerini hemen hergün gazetelerde okumakta, radyolarda dinlemekteyiz. Amaç, emperyalizmi Vietnam'dan defetmektir. Bunun için Kuzey Vietnam halkı da canını dişine takarak Güneye yardımcı olmaktadır. Bu uğurda Vietnam'da harcanan canın ve kanın, katlanılan fedakârlıkların haddi hesabı yoktur.

Buna mukabil Amerikan emperyalizmi, dünya üzerindeki hegemonyasını sürdürmek hırsıyla, Vietnam'da tutunmak için elinden geleni yapmaktadır. Çünkü Amerikan emperyalizmi bilmektedir ki, Vietnam'da bir kere kıçına tekmeyi yedi mi, ondan sonra dünyada tutunması biraz mesele olacaktır. Bu nedenle, Güney Vietnam'daki milli kurtuluş hareketini çökertmek için ülkeyi cehenneme çevirmektedir. Bugün Amerika'lıların Vietnam halkına karşı yaptıklarını anlatmak için kelime bulmakta zorluk çekeriz. Gaddarlık, zulüm, işkence, ırz düşmanlığı, vahşet gösterileri Amerikalıların harp sanatı haline gelmiştir.

Bütün bunlara rağmen, mücadele kudretini günden güne geliştiren Vietnam halkı, geçen savaş yıllarına göre söyliyecek olursak, artık Amerikalıları topraklarından atmak üzeredir. Ancak, Amerikalılar, Hindi Çini'deki iddialarını sürdürmek için, giderayak bir oyun oynamak istemektedirler. Buna göre, kendileri Vietnam'dan çekilseler bile, Güney Vietnamda kendi hesaplarına kurdukları Güney Vietnam Kukla İdaresi varlığını devam ettirecektir. Oysa, bu idare yerin dibine batmaya mahkûmdur. Neyse, Bunun için Amerika, Vietnam harbinin Vietnamlı laştırılması diye bir denemeye girişmiştir. Bu denemeye göre kendi yetiştirdiği Güney Vietnam ordusu, Vietkong'a ve Kuzey Vietnam ordularına karşı duracaktır. İşi biraz kolaylaştırmak için de harp Kamboçya'ya ve Laos'a yayılacaktır. Nitekim ateş geçen yıl Kamboçya'ya, bu yıl da Laos'a sıçratılmıştır.

Kamboçya saldırısının hikâyesini ve sonuçlarını hep biliyoruz. Laos saldırısına gelince, Amerikan emperyalizmi, Laos savaşıyla, kafasına bir balyoz daha yemiştir. Böylece şu gerçek iyice ortaya çıkmıştır: Ne yapılırsa yapılsın, Vietnam halkı, Amerikan emperyalizmini Hindi Çini'de yenmeye ve çökertmeğe değişmez bir şekilde kararlıdır. Gerçekten de bugün Vietnam, Kamboçya ve Laos milli kurtuluşçularının ezilen halklar birliği şeklinde yürüttükleri mücadele karşısında Amerikan emperyalizminin işi bitmiştir. Vietnamlılaştırma hikâyesinin sonu da şimdiden görünmüştür. Savaş, şu veya bu şekilde, belki biraz daha uzayacaktır, ama işin şurası şimdiden kesin olarak bellidir: Emperyalizm Çin Hindi'nde yenilmiştir.

Hatırlanacağı üzere, Laos'a yöneltilen saldırı çok gösterişli bir şekilde başlatılmıştır. Ama Kuzey Vietnam ordusuyla Laos halk gücü Patet-Lao, saldırıyı yaman bir direnişle karşılamış ve 45 gün süren çarpışmalar içinde saldırganları tam manasıyla ezmiştir. Neticede, Ho Şi Minh yolunu kesmek için girişilen hareketin adı **«Plân gereğince geri çekilmek»** olmuştur.

«Güney Vietnam birlikleri Laos'ta ağır zayiat veriyor.»

Güney Vietnam birlikleri Laos'tan görülmemiş bir hızla çekiliyor.»

«Güney Vietnamlılar panik halinde kaçıyor.»

«Güney Vietnam birliklerini büyük

(Devamı 3 üncü sayfada)

PARTİ GAZETESİ TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ'NİN MERKEZ YAYIN ORGANIDIR. 15 Günde bir yayınlanır. Fiatı 50 Kuruştur.
Sahibi: Şaban *ERİK* Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: İzzet *ARARAT* İdare Yeri: Türkiye İşçi Partisi Genel Merkezi Mithatpaşa Cad. 63/1 Yenişehir — Ankara
Bağış ve aboneler için banka hesap numarası: T.C. Ziraat Bankası Mithatpaşa Şubesi, 630/A - 34
TELEFON: 17 07 59 YILLIK ABONE ÜCRETİ: *YURTİÇİ:* 12,50 TL, *YURT DIŞI:* 18. TL.DIR. — Dizgi ve baskı Baylan Basım ve Ciltevi TEL: 12 52 95 ANKARA